

100 évvel ezelőtt, 1923. március 28-án hunyt el Kapi Gyula tanítóképző-intézeti igazgató, zeneszerző, zenepedagógus, a magyarországi evangélikus egyházzene egyik kiemelkedő alakja.

Kapi Gyula 1850. január 27-én született Lajoskomáromban. Szülei: Kapp Henrik „oskolatanító” és Balogh Julianna. 8 évesen már teljesen árva lett, 3 testvérét is elvesztette, rokonai és pártfogói nevelték. A soproni Líceum hallgatója 1861-től, ahol kitűnő tanuló volt. Tanulmányait főleg Pálffy József a soproni Tanítóképző igazgatója segítette. Korán megmutatkozott rendkívüli zenei tehetsége, 14 éves korában zenetanítással enyhítette anyagi gondjait. A hegedű, brácsa, cselló és nagybőgő mellett mesteri fokon játszott zongorán és orgonán is.

Lipcsében majd Zürichben képezte magát tovább az 1873/74-es tanévben. A soproni evangélikus tanítóképző tanárai között szerepelt neve az 1869/70-es tanévben, ahol 35 évig tanított és 23 éven át volt annak igazgatója (1882-től). Első tanévében létrehozta az Ifjúsági Zenetársaságot, amely a licisták és tanítóképzősök önképző köre lett. Igazgatóságának második évében önálló gyakorló iskolát hozott létre, amely 1913-ig Kapi elképzelései alapján működött. Széleskörű érdeklődésére jellemző, hogy a zenei tárgyak (zeneszerkesztés, ének, zongora, harmónium, orgona, gordonka oktatása) mellett tanított magyar irodalmat és selyemhernyó tenyésztést is. Hatalmas munkabírási, felelősségtudati, szorgalmi, szigorú és meleg szív jellemezte. Diákjaiért mindent megtett, sokszor még ápolta is őket.

Tankönyveket, tanmeneteket, szakcikket írt, 1889-ben jelent meg az Evangélikus Népiskola című havi szakfolyóirat, amelynek szerkesztője volt három évig. A Dunántúlon több szakmai szervezet, egyesület tagja volt. Az Országos Közoktatási Tanács tagjaként tanítóképző intézetek szakfelügyeletével is megbízták.

Felesége Hirschfeld Adrienne nagyműveltségű, kitűnő zenei tehetséggel megáldott asszony volt. Gyermekük: Jenő, Vilma, Béla (az egykori dunántúli ev. püspök), Juliska.

A tanítóképzés mellett a kántorképzés is szívügye volt. Egyházzenei reformot hajtott végre, a kántorképzés színvonalát magas fokra emelte. Papp Józseffel népiskolai tankönyvsorozatot, tanügyi folyóiratot, összhangzattani gyakorlókönyvet szerkesztett, Orgonaiskolát írt, „50 rövid előjáték” címmel prelúdiumos gyűjteményt adott ki. A Daloskönyvecske, Pálmaágak, Magyar Éneklő kar, Vallásos Karénekek és Gyermeklant az énekkari munkát segítették.

Ének- és zenepártoló Egyesületet alapított, melynek tagjaival, jóval Bartók és Kodály előtt, népdalgyűjtést végeztek. Legnagyobb munkája az 1912-ben a Korálkönyv, amely magyar-, német- és szlovák nyelven jelent meg. Ennek gyönyörű korálharmonizációiból még ma is szívesen játszanak a kántorok. Munkatársával Kirchner Elekkel együtt sok régi magyar dallamot tettek benne közkinccsé.

A soproni közéletben aktívan vett részt, a Soproni Irodalmi és Művészeti Kör, a Soproni Magyar Férfidalkör munkájába is bekapcsolódott.

Kapi Gyula 1923. március 28-án hunyt el, a soproni evangélikus temetőben nyugszik.

Irodalom: Hamar Gyula: Kapi Gyula In: Evangélikus Népiskola 1926. (32. évf.) 7-8. sz. p. 98-106.

Internet: B. Tóth Éva : Egyházkerületi Nap – kettős emléktábla-avatóval
<http://cyberpress.sopron.hu/article.php?id=13426>